

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра геології нафти і газу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

« 01 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нафтогазоносні провінції світу

(повна назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **103 Науки про Землю**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Геологія та менеджмент надрокористування**
блок дисциплін **Геологія нафти і газу**
вид дисципліни **Вибіркова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Віктор ОГАР, доктор геологічних наук, професор кафедри геології нафти і газу; Анастасія ЧУПРИНА, PhD, асистент кафедри геології нафти і газу

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» 20__ р.

© Віктор ОГАР, 2023 рік

КИЇВ – 2023

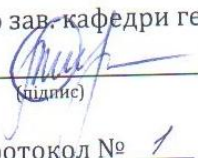
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра *геології нафти і газу*

Розробник: *Віктор ОГАР, доктор геологічних наук, професор кафедри геології нафти і газу*

В.о зав. кафедри геології нафти і газу

(підпис)

Віктор ОГАР
(і'мя та прізвище)

Протокол № 1 від «31» 08 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією інституту *ННІ «Інститут геології»*

Протокол № 1 від «31» 08 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Всеволод ДЕМИДОВ
(підпис) (і'мя та прізвище)

Мета дисципліни – надання студентам знань щодо світового розподілу ресурсів вуглеводневої сировини, принципів нафтогазогеологічного районування територій, геологічної будови головних нафтогазоносних провінцій світу, типових родовищ нафти і газу.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

Знання фізичної та політичної карти світу, дисциплін загального геологічного циклу, основ геохімії, основ літології, структурної геології і геокартування, історичної геології, геотектоніки, основ нафтогазової геології, геофізичних методів досліджень.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

Розглядається геологічна будова нафтогазоносних провінцій, а саме геолого-структурне положення, стратиграфія, тектоніка, особливості осадового заповнення басейнів: нафтогазоматеринські породи, регіональні колектори і флюїдотриви, типи пасток, покладів і родовищ. Наводиться загальна економічна характеристика, характерні родовища та перспективи подальшого розвитку нафтогазовидобутку у різних регіонах світу. Показано, що найбільші ресурси вуглеводнів зосереджені в осадових породах платформних областей. Наведені матеріали дозволяють зрозуміти основні регіональні закономірності розміщення скупчень вуглеводнів, свідомо підходити до вибору еталонних об'єктів при застосуванні методу аналогій для прогнозування нафтогазоносності надр.

Завдання (навчальні цілі):

- ознайомити з принципами нафтогазогеологічного районування;
- вивчити основні риси геологічної будови і характер нафтогазоносності континентів, континентальних окраїн і океанів;
- визначити найважливіші закономірності розміщення значних скупчень вуглеводнів в надрах;
- розглянути геологічну будову найбільших родовищ нафти і газу, розташованих у межах різних нафтогазогеологічних провінцій;
- визначити найперспективніші напрями подальшого вивчення нафтогазоносності світу, включаючи нетрадиційні вуглеводні;
- набуття студентами методологічних знань, необхідних для аналізу матеріалів з геологічної будови і оцінки нафтогазоносності територій;
- засвоєння студентами підходів для вивчення нафтогазоносності територій та обґрунтування перспективних напрямів досліджень у їх межах;
- ознайомлення з технічними досягненнями, сучасними тенденціями у вивченні нафтогазоносності надр та розробці покладів вуглеводнів.

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основні риси геологічної будови та типи нафтогазоносних басейнів. Розподіл світових ресурсів вуглеводнів, країни ОПЕС та найбільші нафтогазовидобувні країни світу.	Лекція, самостійне навчання	Усне опитування	до 5 %
1.2	Нафтогазоносні провінції Східної Європи	Лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
1.3	Родовища Західного, Східного та	Лекція,	Письмова	до 5%

	<i>Південного регіонів України</i>	<i>самостійне навчання</i>	<i>робота</i>	
1.4	<i>Нафтогазові басейни Західної Європи, геологічну будову родовищ Північноморського басейну</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.5	<i>Структурно-геологічне районування та нафтогазоносність Азії</i>	<i>лекція, практичне заняття</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.6	<i>Найбільші родовища нафти і газу Західного Сибіру</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.7	<i>Геологічну будову та родовища нафти і газу Близькосхідного регіону</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.8	<i>Нафтогазоносні провінції Африки, Австралії і Антарктиди</i>	<i>лекція, практичне заняття</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 10%</i>
1.9	<i>Геологічну будову і найважливіші родовища Північної Африки</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.10	<i>Нафтогазоносні провінції Південної Америки. Родовища Венесуели.</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.11	<i>Нафтогазоносність Північної Америки. Родовища Аляски та Мексиканської затоки.</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
1.12	<i>Перспективи нафтогазоносності Арктики, Антарктики та Світового океану</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
2.1	<i>Збирати та аналізувати матеріали щодо геологічної будови та нафтогазоносні територій. Складати аналітичні записки щодо перспективних напрямів подальших досліджень.</i>	<i>лекція, практичне заняття</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 10 %</i>
3.1	<i>Здатність вести дискусії на теми нафтогазоносності територій з геологами, геофізиками, економістами та представниками інших професій.</i>	<i>Лекція, самостійне навчання</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 10 %</i>
4.1	<i>Розуміння особистої відповідальності за висновки та рекомендації, що стосуються перспективних напрямів вивчення нафтогазоносності конкретних територій.</i>	<i>Лекція, практичне заняття</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 10 %</i>

Структура курсу: лекційні та практичні заняття і самостійна робота студентів.

Схема формування оцінки:

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання:

- 1) Контрольна робота з принципів нафтогазогеологічного районування та нафтогазоносних провінцій Східної Європи – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)
- 2) Контрольна робота з нафтогазоносності континентів та континентальних окраїн – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів).
- 3) Оцінка за виконання практичних завдань – 40 балів (рубіжна оцінка 24 бали).

2. Підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 бали.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Змістовні модулі (ЗМ) формують бали, які виставляються за результатами роботи студента впродовж усього семестру, як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру.

	Частина 1	Частина 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Студент не допускається **до іспиту**, якщо під час семестру набрав менше 20 балів. Оцінка за іспит не може бути меншою **24 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: виконання 7 практичних робіт (де студенти мають продемонструвати якість засвоєних знань та вирішити поставлені задачі використовуючи окреслені викладачем методи та засоби) та проведення 2 письмових модульних контрольних робіт. Підсумкове оцінювання проводиться у формі письмового іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
Частина 1. Нафтогазоносні провінції Східної Європи та України				
	Вступ. Закономірності розміщення вуглеводнів у земній корі.	4	2	8
1	Тема 1. Принципи нафтогазогеологічного районування територій.	4	2	8
2	Тема 2. Нафтогазоносні провінції Східної Європи	4	2	8
3	Тема 3. Нафтогазоносні регіони України	4	4	8
	<i>Контрольна робота 1</i>			2
Частина 2. Нафтогазоносні провінції і області континентів і континентальних окраїн.				
4	Тема 4. Нафтогазоносні провінції Західної Європи	4	4	8
5	Тема 5. Нафтогазоносні провінції Азії	4	2	8

6	Тема 6. Нафтогазоносні провінції Африки	4	4	8
7	Тема 7. Нафтогазоносні провінції Австралії	4	2	
8	Тема 8. Нафтогазоносні провінції Північної Америки	2	2	7
	Тема 9. Нафтогазоносні провінції Південної Америки	4	2	8
	Тема 10. Нафтогазоносні провінції Антарктиди	4	2	
	<i>Контрольна робота 2</i>			2
	ВСЬОГО	42	28	75

Примітка: слід зазначити теми, винесені на самостійне вивчення

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій – **42 год**.

Практичні заняття - **28 год**.

Консультації - **2 год**.

Самостійна робота - **75 год**.

Основна:

1. Атлас родовищ нафти і газу України. В 6-и томах / За заг. ред. М.М. Іванюти та ін. - Львів, 1998.
2. Горючі корисні копалини України / Михайлов В.А., Курило М.В., Омельченко В.Г. та ін.. - Київ: КНТ, 2010. - 380 с.
3. Маєвський Б., Євдошук М., Лозинський О. Нафтогазоносні провінції світу. - К.: Наук. думка, 2002. - 403 с.
4. Маєвський Б.Й., Манюк М.І., Хомин В.Р. Нафтогазоносні провінції світу / лабораторний практикум. - Івано-Франківськ: Факел, 2004. - 59 с.
5. Старосельський Є.М., Рудько Г.І. Закономірності формування та розподіл родовищ вуглеводнів (на прикладі вуглеводневого потенціалу палеозойських басейнів світу). - Київ-Чернівці: Букрек, 2012. - 328 с.
6. Guoyu L. World atlas of oil and gas basins. Wiley-Blackwell: A John Wiley & Sons, Ltd., Publication, 2011. - 474 p.
7. World Oil and Gas Resource Assessments: U.S. Geological Survey
<https://www.usgs.gov/centers/cersc/science/world-oil-and-gas-resource-assessments>

Додаткова:

8. Бакиров А.А., Варенцов М.И., Бакиров Э.А. Нефтегазоносные провинции и области зарубежных стран. - М. : Недра, 1971. - 544 с.
9. Высоцкий И.В., Оленин В.В. Нефтегазоносные бассейны зарубежных стран. - М.: Недра, 1988. - 405 с.
10. Карта нефтегазоносности мира. Масштаб 1:15000000. Объяснительная записка / Науч. ред.: В.И. Высоцкий и др. - М. : Изд-во ВНИИЗарубежгеологии, 1994. - 196 с.
11. Максимов С.П. Нефтяные и газовые месторождения СССР. Книга первая. Европейская часть СССР. - М. : Недра, 1987. - 360 с.
12. Максимов С.П. Нефтяные и газовые месторождения СССР. Книга вторая. Азиатская часть СССР. - М. : Недра, 1987. - 328 с.
13. Нефтегазоносные провинции и области СССР. / Бакиров А.А., Рябухин Г.Е., Музиченко Н.М. и др. - М. : Недра, 1979. - 456 с.
14. Нефтегазоносные провинции СССР. Справочник / И.М. Алиев, Г.А. Аржевский, Ю.Н. Григоренко и др. / Под ред. Дикенштейна Г.Х., Максимова С.П., Семеновича В.В. - М.: Недра, 1983. - 272 с.
15. Успенская Н.Ю., Таусон Н.Н. Нефтегазоносные провинции и области зарубежных стран. - М. : Недра, 1972. - 296 с.
16. World Oil Map 2021 <https://oilmap.xyz/>